

vidla účel, by si zajistil vliv na konečnou úpravu vyrovnání. V souzeném případě lze tím méně použití předpisu § 863 obč. zák., ana žalovaná vzala přihlášku zpět. Započtením se nedostalo žalované ani zvláštní výhody ve smyslu § 47 vyr. ř., neboť účinek jeho nastal před zahájením vyrovnacího řízení, kdy se obě pohledávky střetly, a to již po samém právu.

Čís. 11635.

Do usnesení soudu o neschválení prodeje nemovitosti, na níž vázlo předkupní právo nezletilcovo, není oprávněn k rekursu kupitel nemovitosti.

(Rozh. ze dne 4. května 1932, R I 306/32.)

Opatrovnický soud schválil tržové smlouvy, jimiž Vladislav J. prodal Josefu V-ovi a Josefu N-ovi nemovitosti, na nichž vázlo předkupní právo pro nezletilé děti zůstavitelovy. K rekursu zájmového opatrovníka rekursní soud napadené usnesení zrušil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekursy Josefa V-a a Josefa N-a.

D ů v o d y:

Rekurentům nelze přiznati oprávnění k rekursu. Podle § 37 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. jest oprávněn k rekursu jen účastník nesporného řízení; podle § 6 citovaného zákona jest účastníkem ten, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen nebo kdo uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. Toho u rekurentů není. Jde o poručenské schválení smluv tržových, jimiž rekurenti koupili od Vladislava J-a nemovitosti, na nichž pro dítky prodávajícího nezletilé Žofii a Miroslava J-ovy vázne právo předkupní, jménem těchto nezletilých, tedy o schválení vzdání se tohoto práva předkupního. To však jest věci vnitřního řízení poručenského, jež musí býti posuzována jen s hlediska prospěšnosti pro chráněnce, rekurenti nemají právního nároku ani právního zájmu na rozhodnutí soudu a proto se rozhodnutí to nemůže přímo dotknouti jejich práva; pouhý hospodářský zájem nestačí k tomu, by jim byla přiznána role účastníka. K rekursu proti usnesení soudu ve příčině řečeného schválení smluv za nezletilé jest oprávněn jen ten, kdo jest po zákonu povolán chrániti jejich zájmy, tedy v souzeném případě zájmový opatrovník nezletilcům zřízený (viz čís. 903, 5844, 6400 a 7505 sb. n. s.).

Čís. 11636.

Složil-li nájemce jistotu v hotovosti nebo ve vkladní knížce, jest pronajímatel nejen oprávněn, nýbrž i povinen učiniti se po skončení nájmu zaplacen z jistoty (dát si jistotu odpočísti od své pohledávky).

(Rozh. ze dne 4. května 1932, Rv I 487/31.)

Proti žalobě pronajímatelky o zaplacení činže namítl žalovaný nájemce započtením vzájemnou pohledávku na vrácení jistoty, uložené na vkladní knížce. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud uvedl co do vzájemné pohledávky namítané započtením v důvodech: Odvolatel se snaží obhájití názor, že zřídil jistotu odevzdáním hotových peněz a že má tudíž nárok na vrácení jistoty v penězích, kterýžto nárok jest ve smyslu § 1438 obč. zák. plně započitatelný. Podle názoru odvolatele jest prý pro jeho poměr k žalobkyni zcela lhostejné, že žalobkyně, pokud se týče její zmocněnec a zeť Václav J. 3.000 Kč složených jako jistota uložili na vkladní knížku banky Ž. V tom však se odvolatel mýlí. Bylo by snad lze dáti mu za pravdu, kdyby při ukládání peněz na knížku nebyl sám nijak působil. Avšak na základě výpovědi svědka Václava J.-a jest prokázáno, že 3.000 Kč bylo uloženo na knížku vinkulovanou heslem, které nezná ani žalobkyně ani Václav J. Toto tvrzení žalovaný při svém výslechu ani nevyvracel, ani nepopřel. Z toho však jest učiniti závěr, že jest jistota žalovaného složena na vkladní knížku vinkulovanou heslem, a tím pozbyla povahu vzájemné pohledávky započitatelné, to tím více, any 3.000 Kč měly sloužiti jako jistota za splnění smluvních podmínek, což se dosud nestalo, tak že ani nárok na vrácení obnosu 3.000 Kč není dosud splatný. Uznal-li procesní soud, že vzájemná pohledávka z titulu jistoty není po právu, posoudil věc po právní stránce správně.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Podle zjištění odvolacího soudu zřídil žalovaný jistotu tím způsobem, že zmocněnci žalobkyně Václavu J.-ovi odevzdal v hotovosti 3.000 Kč, které Václav J. uložil na vkladní knížku banky Ž.; podle obsahu smlouvy nájemní, uznaného za pravý, stalo se to se svolením žalovaného. Z toho ovšem výkladem podle § 914 obč. zák. jest souditi, že podle úmyslu obou stran jistotou měla býti vkladní knížka, na niž byly peníze uloženy, a že žalovaný měl nárok, by mu po skončení nájmu a splnění všech jeho povinností ze smlouvy byla vydána vkladní knížka, nikoli hotovost, a že žalovaného stihalo nebezpečství spojené se vkladem. Přes to však z toho nelze dovozovati, jak činí odvolací soud, že započtení jest pro nestejnorodost pohledávek a i z toho důvodu vyloučeno, že žalovaný nesplnil ještě všechny smluvní podmínky. Složení jistoty v hotovosti nebo ve vkladní knížce, jež umožňuje opatřiti si vybráním vkladu hotovost, vykládati jest podle § 914 obč. zák. v ten rozum, že ten, kdo jistotu přijal, započte po skončení nájemního poměru hotovost nebo vklad na svou pohledávku, která mu bude v tu dobu příslušet; jistota tedy v uvedených případech nezáleží jen v zadržovacím právu nebo ve zřízení práva zástavního; oprávněný pak není jen oprávněn učiniti se zaplacená z jistoty, nýbrž jest k tomu i povinen; nemělo by smyslu a nelze míti za to, že vůle stran směřovala k tomu, by ten, kdo jistotu řečeného způsobu přijal, byl jen oprávněn učiniti se z ní zaplacená, a mohl tedy přes to, že má hotovost nebo vkladní knížku v ruce

a ze vkladní knížky může si hotovost kdykoli vybrati, vymáhati na svém smluvníku celou pohledávku bez odečtení a teprve po úplném zaplacení vrátiti mu hotovost nebo vkladní knížku; jest přirozeno a očividno, že strany zamýšlely, by se věřitel mající jistotu učinil zaplacená způsobem nejjednodušším, totiž přímým podržením hotovosti nebo vybráním vkladu. Povinnost tuto měla v souzeném případě i žalobkyně, a nevádí, že knížka byla vinkulována, ano bylo heslo jejímu zmocněnci sděleno a tak jí dána možnost vklad vybrati. Na věci nic nemění, že žalobkyně (její zmocněnec) heslo zapomněl; důsledky toho jdou na vrub strany žalující a nemůže je převáliti na dovolatele, nýbrž žalující musí si vklad na knížku uložený od své pohledávky dáti odečísti a sama zaříditi, čehož třeba, by jí byl vklad vyplacen. Dovolatel tedy právem dovozuje, že vklad měl býti od pohledávky strany žalující odečten a dovolatel odsouzen jen k zaplacení zbytku. Nepřekáží, že snad dovolatel nesouhlasil, by si žalující strana vklad odečetla od své pohledávky; žalující byla k odečtení oprávněna a jeho nesouhlas byl se zřetelem k tomu, co shora uvedeno, právně bezvýznamný; ostatně nesouhlas ten zanikl tím, že dovolatel za sporu sám namítl započtení.

Čís. 11637.

Bylo-li usnesení obecního zastupitelstva, podle něhož byly místnosti dány do pachtu, zrušeno rozhodnutím nadřízeného správního úřadu, odpadl právní důvod užívání místností pro pachtýře a jest obec oprávněna domáhati se na pachtýři vyklizení a odevzdání místností. Jde však i nadále o věci dané v nájem (v pacht), jež nemohou býti předmětem zadržování ani započtení.

Není předepsáno, by (čtrnáctidenní) pariční lhůta (§ 409 c. ř. s.) byla uvedena již v žalobě; jest přípustné, by žaloba ponechala určení lhůty soudu.

(Rozh. ze dne 4 května 1932, Rv I 724/32.)

Usnesením obecního zastupitelstva žalující obce (v Čechách) byly žalovaným propachtovány hostinské místnosti. Ježto toto usnesení žalující obce bylo zrušeno usnesením nadřízeného správního úřadu, domáhala se obec na žalovaných vyklizení a odevzdání hostinských místností. Žalovaní namítli mimo jiné, že jim přísluší zadržovací právo k místnostem pro náklady na předmět pachtu, a vytkli dále, že v žalobě nebyla stanovena pariční lhůta. Procesní soud první stolice uznal žalované povinnými vykliditi a odevzdati žalobkyni spachtované hostinské místnosti do 14 dnů pod exekucí. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v d ů v o d e c h : Podle § 471 obč. zák. může ten, kdo jest povinen vydati věc, ji k zajištění svých dospělých pohledávek, vzniklých nákladem na věc nebo škodu věcí způsobenou zadržeti s tím účinkem, že může býti odsouzen k vydání jen za vzájemné plnění z ruky do ruky. Nehledíc k tomu, že v souzeném případě nejde o vydání věci, nýbrž o vyklizení propachtované budovy, není pohledávka na náhradu nákladu a škody dosud splatná, ježto jí dosud není a vůbec jest pochybno, zda žalovaným přísluší pohledávka proti žalobkyni. Kdyby měl žalovaný nárok míti hostinec dotud, až jeho uplatněná pohledávka bude na jisto posta-